

# **Meilė – tai kažkas nepaprasto (IX): mes esame apaštalai!**

Apaštalavimas krikščionui nėra tik „užduotis“ ar veikla, kuri kasdien užima tam tikras valandas. Tai poreikis, kylantis iš širdies, tapusios „vienu kūnu, viena dvasia“ su Viešpačiu.

2020-06-11

Apaštalinį nuotykį pasaulyje Kristus pradėjo Kafarnaume. Žinome, kad bent keturi iš dvylikos apaštalų buvo to miestelio žvejai. „Pirmieji

apaštalai, kai Viešpats juos pašaukė, stovėjo prie senos valtės ir taisė tinklus. Viešpats pašaukė juos sekti paskui *irstatim*, staigiai, *relictis omnibus*, šie paliko viską – viską! – ir nusekė Juo...“ [1]

Jėzaus žodžiai pašaukus pirmuosius apaštalus pažymėjo kelią, amžiams pakeisiantį žmonijos istoriją: „Eikite paskui mane! Aš padarysiu jus žmonių žvejais“ (*Mk 1,17*). Jis neatskleidžia daugiau detalių. Jie ir toliau bus žvejai, bet nuo dabar gaudys kitokią „žuvų“ rūšį. Jie pažins ir kitokias „jūras“, bet įgūdžiai, išugdyti atliekant savo darbą, vis dar bus naudingi. Laukia palankaus vėjo ir gausaus laimikio dienos, bet bus ir niūresnių dienų, kai nepagaus nieko arba laimikis bus toks mažas, kad į krantą grįš jausdamiesi tuščiomis rankomis. Tačiau svarbiausias dalykas – tai ne žuvų kiekis (pagal jį žmonės sprendžia apie sėkmę ar nesėkmę), bet kokios bus tosios

pagautos žuvys. Nuo pat pradžios Jėzus nori, kad apaštalai suprastų savo naująją tapatybę, nes Jis juos šaukia ne tik *kažką daryti* – nors veikla graži ir ypatinga – bet *būti tais*, kurie imasi misijos būti „žmonių žvejais.“

„Viskas dėl Evangelijos“

Atsakant į Dievo pašaukimą mūsų tapatybė nustatoma iš naujo. „Tai naujas požiūris į gyvenimą,“ – sakė šv. Josemaria. Suvokimas, kad pats Jėzus kviečia dalintis savąja misija, kiekviename žmoguje uždega troškimą „skirti visus kilnius siekius veiklai, kuri, laikui bėgant, tampa gyvenimo būdu.“ Taip pamažu „pašaukimas, mums to nesuvokiant, padeda laikytis tam tikro požiūrio į gyvenimą, kurį energingai ir džiaugsmingai išsaugome iki pat mirties. Tai mūsų darbą paverčia misija“ [2]. Laikui bėgant šis požiūris

formuoja mus pačius, mūsų pasaulio suvokimą bei daro mus laimingus.

Kartą monsinjoras Ocariz stipriai pasakė: „Mes ne „apaštalaujame,“ mes esame apaštalai!“ [3] Apaštalinė misija neužima ypatingo laiko ar vietos mūsų asmeniniam gyvenime; greičiau ji paveikia viską, ką darome, ir pasiekia kiekvieną mūsų gyvenimo kampelį. Šv. Josemaria nuo pat pradžių žmonių iš Dievo Darbo prašė: „nepamirškite, mano sūnūs, kad mes nesame sielos, kurios susijungė su kitomis sielomis, kad nuveiktų kažką gero. Tai daug... bet kartu ir mažai. Mes esame apaštalai, *kurie išpildo primygtinį Kristaus įsakymą*“ [4].

„Ir vargas man, jei neskelbčiau Evangelijos!“ – sušuko šventasis Paulius (pgl. 1 Kor 9,16-23). Tai buvo įsitikinimas, kurį jis nešiojosi giliai savo sieloje. Tas meilės akstinas jam buvo tiek kvietimas, tiek pareiga:

„Kad aš skelbiu Evangeliją, tai neturiu pagrindo girtis, nes tai mano būtina prievolė.“ Taigi vienintelis apdovanojimas, kurio Paulius ieško, yra tai, kad skelbdamas Evangeliją, pateiktų ją veltui, nes regi save kaip visų vergą: kad tik laimėtų daugiau sielų. Paulius mums atveria savo širdį: jis paskutinis iš apaštalų, nevertas ir nenusipelnęs, bet jis yra apaštalas. Dėl to jam nėra aplinkybės, kuri nebūtų apaštališka: „visa tai darau dėl Evangelijos.“ Tai jo „prisistatymo laiškas“. Jame išsako, koks nori būti matomas: „Paulius, Jėzaus Kristaus tarnas, pašauktasis apaštalas, išskirtas [skelbti] gerąją Dievo naujieną“ (*Rom 1,1*).

Panašiai kiekvienam krikščioniui: apaštalavimas nėra tik „užduotis“ ar veikla, kuri kasdien užima tam tikras valandas, net ne svarbiausias dienos darbas, kuris turi būti nudirbtas. Tai poreikis, kylantis iš širdies, tapusios

„vienu kūnu, viena siela“ Kristuje [5]. Tai vieningas visos Bažnyčios poreikis. Būti apaštalu „nėra ir negali būti garbės titulas. Apaštalavimas konkrečiai ir netgi dramatiškai apima visą suinteresuoto asmens gyvenimą“ [6]. Kartais mums reikės kitų žmonių pabrėžimo ar patarimo, kai stengsimės viešai skelbti Kristų. Bet kadangi žinome, kad mūsų pašaukimas yra dovana iš Dievo, turėtume Jo paprašyti, kad apaštalavimas trykštų iš mūsų širdžių taip natūraliai, kaip vanduo trykšta iš šaltinio (pgl. *Jn* 4,14).

Druska, šviesa ir raugas pasauliui

Viešpats dažnai naudojosi palyginimais, kad paaikšintų savo mokiniams jų vaidmenį pasaulyje: „Jūs žemės druska... Jūs pasaulio šviesa“ (pgl. *Mt* 5,13-14). Kitą kartą Jėzus kalbėjo apie raugą – apie tai, kaip nuo mažo kiekio viskas įrūgsta (pgl. *Mt* 13,33). Tokie turi būti

Kristaus apaštalai: druska, kuri neša  
džiaugsmą, šviesa, kuri leidžia vesti  
kitus, raugas, kuris padeda visai  
tešlai pakilti. Remdamasis šiomis  
eilutėmis, šv. Josemaria numatė, koks  
turėtų būti jo dukrų ir sūnų  
apaštalavimas: „Jūs turite pašaukimą  
iš Dievo eiti ypatingu keliu: atsidurti  
visose pasaulio kryžkelėse, širdimi  
pasilikdami Dieve. Ten būti raugu,  
druska, pasaulio šviesa. Tam, kad  
apšviestumėte, duotumėte skonį,  
įraugtumėte, pakeltumėte“ [7].

Opus Dei nariai, kaip daugybė kitų  
paprastų krikščionių, įgyvendina  
savo pašaukimą pasaulyje natūraliai  
ir diskretiškai. Nors kartais tai  
sukelia nesusipratimų, bet jie tik  
stengiasi, kad šie Viešpaties  
palyginimai jų gyvenime virstų  
tikrove. Druska tampa nematoma,  
kai gerai įmaišoma į patiekalą; ji  
duoda skonį maistui, kuris kitu  
atveju būtų beskonis, nepaisant  
geros kokybės. Tas pats pritaikoma ir

raugui; jis suteikia duonai masės, nors pats raugas nėra pastebimas. Šviesa atvirkščiai: ji statoma „į žibintuvą, kad šviestų visiems, kas yra namuose“, ir visada yra „žmonių akivaizdoje“ (Mt 5,15-16). Ji neatkreipia dėmesio į save, bet į tą, kurį siekia apšviesti. Krikščionims turėtų patikti būti su kitais, dalintis savo svajonėmis ir planais. „Mes, kurie esame Kristaus druska ir šviesa, turime jaustis nepatogiai, kai nesame apsupti žmonių“ [8]. Šis atvirumas, be to, reiškia norą bendrauti su tais, kurie negalvoja taip kaip mes, džiaugsmingai trokštant jų širdyse palikti „Dievo žymę“ [9]. Tai padarysime taip, kaip siūlys Šventoji Dvasia: kartais trumpai už juos pasimelsdami, o kartais draugišku žodžiu ar gestu...

Apaštalinis žmogaus gyvenimo efektyvumas negali būti suvestas vien į skaičius. Daug vaisių lieka paslėpti, ir galbūt apie juos niekada



nesužinosime šiame gyvenime. Bet turime puoselėti norą, kaskart atsinaujinantį, gyventi glaudžiai susivienijus su Viešpačiu. „Mes turime eiti per gyvenimą kaip apaštalai: su Dievo šviesa, su Dievo druska. Be baimės, natūraliai, bet su tokiu vidiniu gyvenimu, su tokia vienybe su Viešpačiu, kad apšviestume kelią, išvengtume gedimo ir šešėlių“ [10]. Pats Dievas padarys mūsų pastangas vaisingas ir nešvaistysime laiko jaudindamiesi dėl savo trūkumų ar išorinių sunkumų: kai atrodo, jog žmonės mūsų nesupranta, kai pradeda kritikuoti, kai kelias atrodo varginantis, kai ežeras per didelis, kai nebegalime toliau eiti į priekį šioje audroje...

## Besiimantys iniciatyvos

Kai peržvelgiame dvylikos apaštalų sąrašą, suvokiame, kaip jie vienas nuo kito skyrėsi: jie buvo visiškai

skirtingos asmenybės. Tą pačią išvadą prieiname, galvodami apie vyrus ir moteris, kurie buvo kanonizuoti Bažnyčios. Tą patį pastebime ir apžvelgę gyvenimus daugybės paprastų žmonių, kurie seka Viešpačiu nepastebimai, bet ryžtingai save dovanodami. Visi jie skirtingi, bet tuo pačiu metu visi jie apaštalai, tikintieji, įsimylėję Viešpatį.

Atsiduodami Dievui neprarandame savo asmeninių dovanų ir savybių, priešingai: „Kai Viešpats galvoja apie kiekvieną iš jūsų ir svarsto, ką norėtų padovanoti, Jis žvelgia į tave kaip į artimą draugą. Ir jei Jis planuoja suteikti malonę... tai tikrai bus dovana, kuri atneš daugiau džiaugsmo ir jaudulio nei bet kas kitas pasaulyje. Ne dėl to, kad ta dovana būtų reta ar ypatinga, bet dėl to, kad ji tobulai tau tiks. Tai bus tobulai visam tavo gyvenimui tinkantis dalykas“ [11]. Taigi tie,

kurie nusprendžia sekti Viešpačiu, metams bėgant suvokia, kad malonė, lydima asmeninių pastangų, perkeičia net jų charakterį ir padeda lengviau mylėti ir tarnauti visiems žmonėms. Tai ne valios pastangomis ar kovojant dėl tobulybės idealo pasiektas rezultatas. Greičiau tai Kristaus meilės apaštalo gyvenime rezultatas.

Netrukus po to, kai buvo išrinkintas prelatu, mons. Javiero Echevarrios paklausė, ar jis turėjo asmeninį gyvenimą, nuolat būdamas greta įsteigėjo ir jo pirmojo įpėdinio: „ar jums pavyko būti savimi?“ Jo atsakymas paliečia, atspindi požiūrį žmogaus, kuris žvelgia į savo gyvenimą ir mato viską, ką Dievas jame padarė: „Taip, žinoma, gyvenau savo paties gyvenimą. Niekad nebūčiau svajojęs apie tokį pilną gyvenimą, kokį turėjau. Jei būčiau pats vienas, mano horizontai ir tikslai būtų daug siauresni... aš, kaip

savo laikų žmogus, kaip krikščionis ir kunigas, gyvenau labai turtingą asmeninį gyvenimą. Mano širdis atvira visam pasauliui, dėka to, kad gyvenau šalia dviejų vyrų (šv. Josemaríos ir pal. Alvaro), turinčių tokias dideles krikščioniškas širdis“ [12].

Žmogus, kurį siunčia Kristus ir kuris leidžia Jam nustatyti savo gyvenimo kryptį, neturėtų pamiršti, kad Jis laukia *tikrai laisvo* atsako. Laisvas, pirmiausia nuo savanaudiškumo, puikybės ir nuo troškimo išsiskirti. Bet laisvas taip pat Jo tarnystei padėti visus savo talentus, iniciatyvą ir kūrybingumą. Kaip sakė šv. Josemarija: „Vienas aiškiausių Opus Dei dvasios ženklų yra meilė laisvei ir gebėjimui suprasti kitus“ [13].

Bet ši laisvės dvasia nereiškia „elgtis pagal savo kaprizus ir nevaldomam jokio įstatymo“ [14], taip, tarsi viskas, kas ateina iš išorės, būtų primestas

reikalavimas, iš kurio turėtume išsilaivinti. Greičiau tai reiskia elgtis ta pačia Dvasia kaip Jėzus: „aš nužengiau iš dangaus vykdyti ne savo valios, bet valios to, kuris mane siuntė“ (Jn 6,38). Jeigu į apaštaliavimą būtų žiūrima kaip į paprasčiausiai dar vieną „veiklą“, kiltų rizika būti apribotam tų, kurie koordinuoja apaštaliines iniciatyvas. Priešingai: asmuo, kuris suvokia, kad buvo siųstas Kristaus, yra dėkingas už pagalbą ir paskatą, kurią Dievas suteikia per daugelį savo instrumentų. Gyventi dvasios laisvėje reiskia leisti Šventajai Dvasiai mus formuoti ir vesti bei veikti per tuos žmones, kurie Viešpaties dėka yra šalia mūsų.

Dvasios laisvė leidžia mums „imtis iniciatyvos“ susiduriant su iššūkiais apaštalinėje misijoje, tai yra, apaštalaui ne nusiteikus pasyviai, bet įsitikinus, kad būtent šis iššūkis yra tai, ko Dievas iš mūsų prašo šiuo

momentu ir kuris atitinka mūsų apaštalavimo galimybes. Taigi be perstojo mažose kiekvienos dienos aplinkybėse mes galime jausti tą „švelnų vėjelį“ iš Šventosios Dvasios, kuri paskatina mus „irtis į gilumą“ (Lk 5,4), kad kartu su Juo eitume į priekį nuostabiame Dievo Meilės mums pasakojime.

Jei mūsų misija būtų „vykdyti apaštlavimą“, galėtume būti gundomi padėti jį į šalį, kai susiduriame su daug laiko užimančiu projektu ar liga; arba pasiimti apaštelines „atostogas“. Bet „mes esame apaštalai“ – tai mūsų gyvenimas! Todėl būtų beprasmiška išeinant į gatvę savo troškimą evangelizuoti palikti namuose. Žinoma, apaštalinė misija dažnai reikalaus pastangų ir drąsos nugalėti savo baimes. Vis dėlto šis vidinis pasipriešinimas mums neturėtų sukelti nerimo, nes Šventoji Dvasia ištikimose Jai širdyse ugdo

autentišką apaštališką  
spontaniškumą ir kūrybingumą, tad  
viskas mūsų gyvenime tampa  
galimybe apaštalauti.

Mes „suvokiame, kad esame  
sargyboje savo stebėjimo poste“ [15],  
ištikimame „meilės, buvimo  
pasirengusiam, kruopštaus darbo  
budėjime“ [16]. Tai „meilės  
budėjimas“, taigi neturėtume  
susirūpinti ar susinervinti. Mes savo  
rankose turime misiją, kuri mus daro  
laimingus ir atneša laimę esantiems  
šalia mūsų. Mes dirbame Viešpaties  
vynuogyne ir esame tikri, kad šis  
darbas yra Jo. Taigi, jei kada nors  
sieloje trūksta ramybės ar jaučiame  
perdėtą įtampą, tuomet yra tinkamas  
laikas prisiartinti prie Jo ir sakyti:  
„Aš visa tai darau dėl Tave. Padėk  
man dirbti ramiai bei tvirtai žinant,  
kad Tu viską padarysi.“

Dieviška šviesa, kuri teikia šilumą

Palyginime apie pakviestuosius į vestuvių pokilį, tėvas, išgirdęs, kad kai kurie svečiai išsiuntė atsiprašymus ir neatvyks, įsako tarnams atvesti „vargšus, paliegėlius, aklus ir luošus“ (Lk 14,21). Švenčių salė prisipildo, bet vis dar yra vietos didesniai svečių skaičiui. Taigi jis pasako savo tarnui: „Eik į kelius bei patvorius ir varu atvaryk, kad mano namai būtų pilni“ (Lk 14,23). „Varu atvaryk“ *compelle intrare* [17]: jo troškimas pasiekė šitokią kraštutinybę.

Reikalavimas kategoriškas, nes šaukimas į išganyką yra universalus. Šv. Josemaria sakė: „Tai ne fizinis postūmis, bet šviesos bei doktrinos perteklius. Tai dvasinis jūsų maldos ir darbo stimulus, kuris autentiškai liudija Bažnyčios mokymą. Tai visos aukos, kurias paaukojate. Tai šypsena, kuri atsiranda ant jūsų lūpų, kai suvokiate esantys Dievo vaikai:



įsūnystė, kuri pripildo džiugios laimės (nors kartais jūsų gyvenimuose bus ir nesėkmių), kurią matydami kiti pavydi. Prie to pridėkite savo žmogišką elgesį ir žavesį ir čia mes turime pilną *compelle entrare*“. Taigi tai ne prievartos klausimas; greičiau tai vis naujas maldos ir draugystės, liudijimo ir dosnios aukos suvienijimas – džiaugsmas, kuriuo dalijamasi, žmogiška šiluma, kuri laisvai traukia kitus.

Dievas veikia „patrauklumu“ [18] pasiekdamas sielas per džiaugsmą ir žavesį krikščionių gyvenimuose. Dėl to apaštalvimas – tai meilė, kuri užlieja. Širdis, kuri moka mylėti, žino, kaip prie savęs patraukti kitus: „mes visus patraukiame savo širdimi“ sakė šv. Josemaria. „Todėl prašau, kad visi turėtumėte labai didelę širdį: jeigu mylėsime sielas, jas patrauksime“ [19]. Iš tikrųjų niekas nepatraukia taip stipriai, kaip

autentiška meilė, ypač šiomis dienomis ir tokiam amžiui, kai daug žmonių dar niekada nepažino Dievo Meilės šilumos. Tikra draugystė yra „būdas apaštalauti, kurį šv. Josemaria atrado Evangelijų pasakojimuose“ [20]. Pilypas patraukė Bartalomiejų; Andriejus atsivedė Petrą; ir vyrai, kurie atnešė Jėzui paralyžuotąjį Kafarnaume, turėjo būti geri jo draugai.

„Krikščionyje, Dievo vaike, draugystė ir meilė sudaro viena: dieviškąją šviesą, kuri teikia šilumą“ [21]. Turėti draugų reiškia stropų asmeninį santykį, pavyzdį ir nuoširdžią ištikimybę, pasirengimą padėti kitiems bei mokyti teikti pagalbą abipusiai, empatiją ir klausymąsi, gebėjimą priimti kito poreikius. Draugystė nėra įrankis apaštalavimui, veikiau pats apaštalavimas iš tikrųjų yra draugystė: dosnus troškimas dalintis savo gyvenimu su kitais. Žinoma,

mes norime, kad mūsų draugai priartėtų prie Dievo, bet mes pasirengę leisti, kad tai nutiktų kada ir kaip Dievas nori. Natūralu, kad apaštalas nori matyti gerus rezultatus ir daryti kitiems gerą įtaką, bet niekada neturėtume pamiršti, kad apaštalai toliau sekė Jėzų net kai visi kiti nusisuko (pgl. *Jn* 6,66-69). Rezultatai ateis laikui bėgant (plg. *Apd* 2, 37-41).

Jaunuolis vieną kartą paklausė šv. Josemarios: „Tėve, ką galime padaryti, kad daug žmonių *švilptų* [22]?“ Šv. Josemaria tiesiai atsakė: „Daug maldos, ištikimos draugystės ir pagarbos laisvei.“ Jaunuolis neliko patenkintas, taigi tarė: „Bet ar tai nereiškia veikti per lėtai, Tėve?“ „Ne, nes mūsų pašaukimas ant-gam-tinis“, atsakė jis pabrėždamas kiekvieną skiemenį. „Sekundės pakako paversti Saulių Pauliumi. Tada, po trijų dienų maldos, jis tapo karštu Jėzaus Kristaus sekėju“ [23].

Kviečiantysis yra Dievas, o Šventoji Dvasia išjudina žmogaus širdį. Apaštalo vaidmuo yra palydėti savo draugus malda ir pasiaukojimu, netampant nekantriais išgirdus „ne“ savo pasiūlymams ir nesupykstant, kai kas nors atsisako siūlomos pagalbos. Tikras draugas pasikliauja kito žmogaus stipriosiomis savybėmis, kad padėtų jam augti, ir bando nekritikuoti. Jis ar ji žino, kada geriau patylėti, o kada reikia elgtis kitaip; neprisimenant negatyvių dalykų, bet stengiantis kiekviename asmenyje išvelgti geriausią.

Netapdami įkylūs ir visada su šypsena, mes galime tyliai ir mandagiai pasiūlyti, kaip tai darė Viešpats. Mes visada širdyse turėsime energingą troškimą, kad daugybė žmonių Jį geriau pažintų: „Tu ir aš, Dievo vaikai, žiūrėdami į žmones, turime matyti sielas: čia yra siela, kuriai privalau padėti, siela,

kuri turi būti supраста, siela, šalia  
kurios turiu gyventi, siela, kuri turi  
būti išgelbėta“ [24].

*José Manuel Antuña*

---

[1] Šv. Josemaria, *Kalvė*, nr. 356.

[2] Šv. Josemaria, *Laiškas*, 1932 m.  
sausio 9 d., nr. 9.

[3] Fernando Ocariz, *Laiškas*, 2017 m.  
vasario 14 d., nr. 9.

[4] *Instrukcija*, 1934 m. kovo 19 d., nr.  
27 (pasvirasis šriftas orginale),  
cituojuama: *Kelias. Kritinis istorinis  
leidimas*, pastaba numeriui 942.

[5] *Romos mišiolas*, III eucharistinė  
malda.

[6] Benediktas XVI, Bendroji  
audiencija, 2008 m. rugsėjo 10 d.

[7] Šv. Josemaria, užrašai iš meditacijos, 1955 m. balandis, *Darbai*, 1956, XI, p. 9.

[8] Šv. Josemaria, *Vieni su Dievu*, nr. 273.

[9] Plg. Javier Echevarria, Pamokslas, 2010 m. rugsėjo 5 d. (*Romana*, nr. 51, 2010 m. liepa-gruodis).

[10] Šv. Josemaria, *Kalvė*, 969.

[11] Popiežius Pranciškus, *Christus vivit*, nr. 288.

[12] Pilar Urbano interviu su vysk. Javier Echevarria, *Epocha*, 1994 m. balandžio 20 d., cituojama Alvaro Sanchez Leon, *Kaip danguje taip ir žemėje*, Madridas, Rialp, 2019, pp. 349-350.

[13] Šv. Josemaria, *Laiškas*, 1954 m. gegužės 31 d., nr. 22.

[14] Fernando Ocariz, *Laiškas*, 2014 m. sausio 9 d., nr. 5.

[15] Šv. Josemaria, *Laiškas*, 1954 m. gegužės 31 d., nr. 16.

[16] *Ten pat.*

[17] Šv. Josemaria, *Laiškas*, 1942 m. spalio 24 d., nr. 9; plg. *Dievo bičiuliai*, nr. 37.

[18] Benediktas XVI, Pamokslas, 2007 m. gegužės 13 d.; Pranciškus, Pamokslas, 2018 m. gegužės 3 d.

[19] Šv. Josemaria, užrašai iš šeimos susitikimo, 1967 m. gegužės 10 d., *Kronika*, 1967 m., p. 605.

[20] Fernando Ocariz, *Laiškas*, 2017 m. vasario 14 d., nr. 9.

[21] Šv. Josemaria, *Kalvė*, nr. 565.

[22] Madrido žargone „švilpti“, reiškė gerai veikti. Šv. Josemaria jį naudodavo, kai žmonės prašydavo būti priimti į Opus Dei. Dabar šis išsireiškimas Dievo Darbe vartojamas kaip šeimos posakis.

[23] Šv. Josemaria, užrašai iš šeimos susitikimo, 1967 m. balandžio 24 d., *Kronika*, 1967, p. 506.

[24] Šv. Josemaria, Meditacija, 1963 m. vasario 25 d., *Kronika*, 1964, IX, p. 69.

---

pdf | document generated  
automatically from [https://  
dev.opusdei.org/lt-lt/article/meile-tai-  
kazkas-nepaprasto-ix-mes-esame-  
apastalai/](https://dev.opusdei.org/lt-lt/article/meile-tai-kazkas-nepaprasto-ix-mes-esame-apastalai/) (2025-08-05)